

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 1Co/78/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7614207015
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Cakoci
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2016:7614207015.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z JUDr. Ladislava Cakoci a sudcov JUDr. Adriany Murínovej a JUDr. Petra Tutka v právnej veci žalobcu E. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. L. E., V. T. XXX/X, zastúpeného JUDr. Jánom Burocim, advokátom Advokátskej kancelárie so sídlom v Spišskej Novej Vsi, Chrapčiakova 7, proti žalovanému PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, IČO: 35 792 752, zastúpenému Advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Kubániho 16, o určenie neplatnosti Dohody o zrážkach zo mzdy, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 31.10.2014 č.k. 5C/16/2014-53, jednohlasne taktó

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Žalovaný je povinný nahradiť žalobcovi trovy odvolacieho konania v sume 72,92 eur a tieto zaplatiť advokátovi JUDr. Jánovi Burocimu do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa určil, že Dohoda o zrážkach zo mzdy, uzavretá medzi žalobcom a žalovaným v zmluve číslo XXXXXXXXXXXX zo dňa 09.03.2009 je neplatná. Žalovaného zaviazal nahradiť žalobcovi trovy konania vo výške 318,53 eur a tieto zaplatiť na účet právneho zástupcu žalobcu a zároveň ho zaviazal zaplatiť súdny poplatok 99,50 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku na účet Okresného súdu Spišská Nová Ves.

Týmto rozsudkom súd prvého stupňa v celom rozsahu vyhovel žalobe, v ktorej sa žalobca domáhal určenia, že Dohoda o zrážkach zo mzdy uzavretá dňa 09.03.2009 medzi ním a žalovaným v zmluve č. XXXXXXXXXXXX je neplatná.

Rozsudok odôvodnil súd prvého stupňa tým, že na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že žalobca a žalovaný dňa 09.03.2009 uzavreli Úverovú zmluvu č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej žalovaný poskytol žalobcovi úver vo výške 1.261,37 eur, ktorý sa žalobca zaviazal splácať v mesačných splátkach po 77,08 eur. V zmluve bola dohodnutá ročná úroková sadzba 68,82 % a priemerná hodnota RPMN 34,49 %. Celkové náklady žalobcu ako spotrebiteľa na poskytnutý úver tak mali predstavovať čiastku 1.050,92 eur. V zmysle predmetnej úverovej zmluvy sú jej neoddeliteľnou súčasťou aj Úverové podmienky spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s., pričom žalobca ako klient podpisom mal potvrdiť, že je oboznámený s týmito úverovými podmienkami, že sú mu všetky ustanovenia zrozumiteľné, že ich považuje za dostatočne určité a, že prejavuje súhlas byť viazaný týmito podmienkami. Z listu žalovaného zo dňa 17.03.2014 súd prvého stupňa zistil, že tento vyzval zamestnávateľa žalobcu na vykonávanie zrážok minimálne vo výške 77,08 eur (alebo maximálne možné) zo mzdy žalobcu. Zároveň mu oznámil, že zamestnanec (žalobca) si neplní riadne a načas záväzok. Aktuálny dlh je 2.700,24 eur + úrok z omeškania.

Na základe toho súd prvého stupňa s poukazom na ust. § 52 ods.1 až 4, § 53 ods.1, 4 až 9, § 54 ods. 1, ako aj § 551 ods. 1 až 3 Obč. zákonníka uzavrel, že zmluva uzatvorená medzi žalobcom a žalovaným je tzv. štandardná, alebo formulárová zmluva a ide o zmluvu spotrebiteľskú v zmysle ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Pri uzatváraní zmluvy, pri spisovaní žiadosti o úver sa žalobca informoval u pracovníčky žalovaného o podmienkach poskytnutia úveru, pričom bol daný dôraz na výšku úveru, výšku splátok a možnosť ďalšieho revolvingu (navýšenia úveru). Zmluvu súd posúdil v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch č. 258/2001 Z.z. a zjavne vyhodnotil, že táto je písaná vo forme vopred pripraveného tlačiva, ktoré je jednoznačne nad všetku pochybnosť vypracované a koncipované žalovaným. Žalobca ako účastník tohto zmluvného vzťahu nemal možnosť obsah týchto zmluvných podmienok meniť (ovplyvniť) a ani do nich žiadnym zásadným spôsobom zasiahnuť. Jednotlivé údaje formulára vyplňala pracovníčka žalovaného. Súčasťou tohto formulára sú aj Zmluvné dojednania Zmluvy o revolvingovom úvere, ktoré sú napísané ešte menším písmom ako samotný formulár žiadosti. V hlave 13 článku 13.2 zmluvných dojednaní je uvedené, že v prípade omeškania dlžníka so splácaním úveru alebo akéhokoľvek peňažného záväzku podľa tejto zmluvy o revolvingovom úvere, je veriteľ oprávnený predložiť platiteľovi mzdy dlžníka Dohodu o zrážkach zo mzdy a domáhať sa uspokojenia svojej pohľadávky zrážkami zo mzdy, vymáhať pohľadávku podaním žaloby na príslušnom súde alebo niektorému z rozhodcov podľa ust. 18.2.1. Súd prvého stupňa ďalej konštatoval, že Dohoda o zrážkach zo mzdy dlžníka je síce na samostatnom tlačive, ale ide tiež o vopred pripravené tlačivo, ktorého obsah žalobca nemohol ovplyvniť a v ktorom je použité tiež drobné písmo. Žalobca toto tlačivo podpísal v ten istý deň ako formulár žiadosti o poskytnutie revolvingového úveru, z čoho súd vyvodil, že formulár dohody o zrážkach zo mzdy bol predložený žalobcovi spolu s formulárom žiadosti o úver, čo bežný spotrebiteľ mohol vyhodnotiť, že podpísanie dohody o zrážkach zo mzdy je nevyhnutnou súčasťou zmluvy a podmienkou schválenia úveru. Mal za to, že uzatvorením dohody o zrážkach zo mzdy, na ktorú sa odvolávajú ustanovenia Zmluvných dojednaní je spotrebiteľ nútený kedykoľvek počas platnosti zmluvy strpieť vykonanie zrážok zo mzdy na úhradu pohľadávky veriteľa vyčíslenej zamestnávateľovi bez súdnej kontroly, nárokov uplatnených veriteľom na základe neprijateľných klauzúl, resp. bez možnosti spotrebiteľa zamedziť ich vykonaniu v rozsahu uplatnenom aj z neprijateľných zmluvných podmienok. S poukazom na ustálenú judikatúru konštatoval, že systém ochrany spotrebiteľov zavedených Smernicou rady 93/13/EHS o nekalých zmluvných podmienkach vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj úroveň informovanosti a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky pripravené vopred predajcom bez toho, aby mohol ovplyvniť ich obsah. Zdôraznil, že súdna kontrola štandardných zmlúv je postavená na absolútnej neplatnosti neprijateľných klauzúl. Rozhodujúce je, že problémová zmluvná podmienka v spotrebiteľskej zmluve je objektívne spôsobilá poškodiť veriteľa. Poukázal aj na závery komisie na posudzovanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a nekalých obchodných praktík predávajúcich pri Ministerstve spravodlivosti SR zo dňa 21.01.2011, ktorým v bode 9 komisia dospela k záveru, že dohoda o zrážkach zo mzdy, uzavretá podľa § 551 OZ je zmluvnou podmienkou spôsobujúcou hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa a je v rozpore s ust. § 53 Občianskeho zákonníka, keďže spotrebiteľ je už v čase vzniku právneho vzťahu nútený uzatvoriť dohodu o zrážkach zo mzdy. Výkon zrážok zo mzdy je pritom súkromným procesom, ktorý nepodlieha nijakej autorizácii a verifikácii primeranosti a spotrebiteľ môže byť vystavený neprimeranému konaniu zo strany dodávateľa. Z uvedeného dôvodu vyhodnotil uvedenú zmluvnú podmienku ako neprijateľnú.

Rozhodnutie o trovách konania založil na ust. § 142 ods.1 O.s.p. a úspešnému žalobcovi priznal ich náhradu, ktorú aj položkovite vyčíslil.

Proti rozsudku podal včas odvolanie žalovaný. Tento žiadal napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Svoje odvolanie zakladal na tvrdení, že závery súdu odôvodňujúce neprijateľnosť dohody o zrážkach zo mzdy tým, že zrážky zo mzdy sa vykonávajú bez „autorizácie a verifikácie primeranosti“ nemajú oporu v platnej právnej úprave. Žiadny zákon nestanovuje ako podmienku pre výkon zrážok zo mzdy súdom požadovanú podmienku. Vykonávanie zrážok zo mzdy na základe dohody o zrážkach je proces, ktorého podmienky a predpoklady upravuje zákon. Občiansky zákonník v ust. § 551 určuje, že zrážky zo mzdy sa môžu vykonávať na základe uzatvorenej dohody o zrážkach a po jej predložení platiteľovi mzdy. Z tejto právnej úpravy ani zo žiadneho iného ustanovenia nevyplýva súdom formulovaná podmienka, ohľadne nejakej (autorizácie a verifikácie) ako to uvádza súd. Má za to, že z rozsudku je nepreskúmateľné, ktoré zákonné

ustanovenia neboli dodržané, alebo priamo porušené a majú teda za následok neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy. V rámci úpravy spotrebiteľských právnych vzťahov a ochrany spotrebiteľa a vo vzťahu k prostriedkom zabezpečenia plnenia záväzkov spotrebiteľa, zákonodarca buď zaviedol výslovný zákaz používania niektorých zabezpečovacích prostriedkov (napr. zabezpečovací prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnosti), alebo obmedzenia (napr. obmedzenie výšky zmluvných pokút). Z toho vyvodzuje, že zákon odlišuje pojmy neprijateľná zmluvná podmienka a neprípustnosť použitia jedného zo zabezpečovacieho prostriedku záväzku. Z uvedeného preto vyplýva, že dohoda o zrážkach zo mzdy nie je neprijateľnou podmienkou, lebo pojmomologicky je takéto označenie vylúčené a je pritom zabezpečovacím prostriedkom spotrebiteľskej zmluvy. Má za to, že dohoda o zrážkach nebola v čase, keď došlo k uzavretiu medzi účastníkmi konania ani zakázaná a neboli stanovené žiadne podmienky pre výkon zrážky zo mzdy v podobe nejakej autorizácie alebo verifikácie ako sa to uvádza v napadnutom rozhodnutí. Napáda súdom uvádzané konštatovania, ohľadne uplatňovania nárokov z neprijateľných podmienok a ich plnenie prostredníctvom zrážok zo mzdy nie je objektívne dôvodom neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy ako takej. Keďže zrážkou zo mzdy sa uspokojuje aj plnenie, ktoré v zmysle platnej právnej úpravy (§ 53 ods. 1 a nasl. OZ), nemôže mať povahu neprijateľnej podmienky, potom je nesporné, že určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy v celosti nemá oporu ani v tých predpokladoch, ktoré súd v rozsudku naznačuje.

K odvolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca. Tento žiadal napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť a žalovaného zaviazat' k náhrade trov odvolacieho konania. Vo vyjadrení uviedol, že charakteristickou črtou Európskeho spotrebiteľského práva je ochrana slabšej zmluvnej strany a stieranie hranice medzi právom súkromným a verejným. Návrh zmluvy býva často pripravený na predtlačení tlačivách a spotrebiteľ nemá možnosť žiadnym spôsobom zmeniť ich obsah, nemôže vyjednávať a jedine jeho alternatívou je prijatie, resp. odmietnutie návrhu. Význam spotrebiteľských zmlúv možno vidieť v rovine zvýšenej ochrany slabšieho prvku záväzkového vzťahu - spotrebiteľa a jeho práva. Spoločným znakom tejto kogentnej právnej úpravy je teda snaha cestou práva vyrovnať faktickú nerovnosť a to formou obmedzenia autonómie vôle. Zmluvné podmienky dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve sa môžu odchyliť od podmienok upravených v Občianskom zákonníku len v prospech spotrebiteľa. Akákoľvek dohoda o spotrebiteľskej zmluve, ktorá zhoršuje postavenie spotrebiteľa, alebo ktorou sa spotrebiteľ vopred vzdáva svojich práv nie je možná. S poukazom na čl. 3 ods. 2 Smernice Rady č. 93/13/EHS podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevyklučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu.

Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo podľa § 212 ods. 1, 3 O.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania postupom podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a na základe toho dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

Súd prvého stupňa vykonal vo veci dokazovanie v súlade ust. § 120 ods. 1 O.s.p., keď vykonal dôkazy označené účastníkmi konania, tieto aj vyhodnotil postupom zodpovedajúcim v úprave § 132 O.s.p., vec správne, právne posúdil aj vecne správne vo veci rozhodol. Ani počas odvolacieho konania nevyšli najavo žiadne také nové skutočnosti, ktoré by odôvodňovali iné rozhodnutie, než ako rozhodol súd prvého stupňa.

Za vecne správne a výstižné považuje odvolací súd aj dôvody prvostupňového rozsudku, a preto sa v súlade s ust. § 219 ods. 2 O.s.p. obmedzuje na konštatovanie tejto správnosti a má za to, že súd prvého stupňa sa v dôvodoch rozsudku vypořiadal aj s odvolacími námietkami žalovaného, a preto k týmto dôvodom považuje odvolací súd za potrebné dodať:

Za nedôvodnú považuje odvolací súd odvolaciu námietku žalovaného, v ktorej tento poukazuje na základnú zákonnú možnosť zabezpečenia záväzku povinného formou dohody o zrážkach zo mzdy. Z obsahu rozsudku súdu prvého stupňa nevyplýva, aby tento konštatoval neprípustnosť zabezpečenia záväzku dohodou o zrážke zo mzdy. Jej neplatnosť však vyvodil zo spôsobu akým bola táto dohoda uzavretá, ako súčasťou formulárovej zmluvy, obsah ktorej bol vypracovaný a koncipovaný žalovaným a žalobca ako účastník tohto zmluvného vzťahu nemal možnosť obsah týchto zmluvných podmienok ovplyvniť. Spotrebiteľ sa v takejto situácii dostáva v porovnaní s predajcom do znevýhodneného

postavenia, keď je do značnej miery obmedzená jeho vyjednávacía pozícia tým, že do vopred vypracovaných zmluvných podmienok bolo pojaté aj zabezpečenie záväzku dlžníka formou dohody o zrážkach zo mzdy. Už samotná táto skutočnosť vylučuje možnosť, aby bez súhlasu žalobcu, ako spotrebiteľa s touto zmluvnou podmienkou bola uzavretá samotná úverová zmluva. Spotrebiteľ sa tak zákonite zbavuje svojej možnosti, aby zásah do jeho práva vykonávaný formou zrážok z jeho mzdy bol vykonaný iba zákonným postupom na základe exekučného titulu a to formou exekúcie. Práve vykonanie zrážok na základe takejto neplatnej dohody zbavuje spotrebiteľa možnosti ochrany pred takýmto neoprávneným zásahom.

S poukazom na tieto dôvody odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Rozhodnutie o trovách odvolacieho konania sa zakladá na ust. § 142 ods. 1 O.s.p.. Úspešnému žalobcovi patrí náhrada trov odvolacieho konania, ktoré pozostávajú z odmeny za jeden úkon právnej pomoci advokátom (písomné vyjadrenie k odvolaniu) podľa § 11 ods. 1 vyhl. č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb a to vo výške 1/13 výpočtového základu, ktorý je pre rok 2015 v sume 64,53 eur. S pripočítaním režijného paušálu tak predstavuje odmena za jeden úkon právnej pomoci sumu 72,92 eur.

Odvolací súd nepriznal žalobcovi náhradu za uplatnený úkon právnej pomoci a to prípravu odvolacieho konania, vzhľadom k tomu, že advokát JUDr. Ján Buroci žalobcu zastupuje od začiatku konania vo veci samej a za takejto situácie nemá v právnej úprave oporu osobitná odmena za prípravu a prevzatie zastúpenia v odvolacom konaní.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.